

PROGRAM ROZVOJA OBCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2024 – 2030

Formulár č. Ú1 – Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Program rozvoja obce Choňkovce na obdobie 2024 – 2030
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Sobrance, obec Choňkovce
Schvaľovací orgán:	Obecné zastupiteľstvo obce Choňkovce
Územný plán obce schválený:	2008
Dátum schválenia PRO:	04.10.2024
Gestor tvorby PRO:	Obec Choňkovce
Dátum platnosti:	2024 – 2030
Verzia:	3.0.
Publikovaný verejne:	07.10.2024

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Košický kraj
Okres:	Sobrance
Región:	Zemplín
Poloha:	48°46'45"S 22°14'33"V
Nadmorská výška	212 m n. m.
Rozloha	18,32 km ² , 1832 ha
Počet obyvateľov	512
Hustota obyvateľstva:	28,93 obyv./km ²
Nacionálne:	
PSČ:	072 63
ŠÚJ	00325210
EVČ	SO
Tel. predvoľba:	+421-56
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obec Choňkovce, Obecný úrad Choňkovce 180
Web:	www.chonkovce-obec.sk

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

E-mail:	ouchonkovce@minet.sk
Telefón	6522 510, 0905 276842

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu

- Program rozvoja obce Choňkovce na roky 2024 – 2030

Forma spracovania

- starosta obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka (spolupráca),

Riadenie procesu spracovania

- pracovná skupina pracovala v zložení:
- starosta obce,
- poslanci obecného zastupiteľstva
- s pomocou externého odborníka

Obdobie spracovania

- PRO sa začal aktualizovať začiatkom roka 2024

Financovanie spracovania

- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce.

Obsah

Úvod.....	5
Cieľ 1 Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko	9
Cieľ 2 Zelenšie Slovensko	9
Cieľ 3 Prepojenejšie Slovensko	10
Cieľ 4 Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko	10
Cieľ 5 Európa bližšie k občanom.....	10
Analytická časť PRO	12
1. Základná charakteristika obce	13
1.1 História obce	13
1.2 Prírodné pomery	14
1.3 Technické pomery.....	14
1.4 Doprava.....	15
1.5 Životné prostredie	15
1.6 Obyvateľstvo.....	16
Graf č. 1 Historický vývin počtu obyvateľov	16
Vzdelanie a zamestnanosť	17
1.7 Bývanie	18
Podnikateľské subjekty a inštitúcie	19
1.8 Školstvo a vzdelanie	19
1.9 Sociálna sféra.....	19
1.10 Zdravotníctvo	20
1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia.....	20
1.12 Ubytovacie zariadenia.....	21
1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby	21
1.14 Cestovný ruch.....	22
1.15 Rozpočet a finančné hospodárenie obce	22
1.16 Samospráva	23
1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia	24
1.18 Analýza silných a slabých stránok územia.....	24
1.22 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO.....	29
1.23. Analýza vonkajšieho prostredia	34
1.24. STEEP analýza.....	36
2. Strategická časť.....	37
2.1 Vízia územia	37
3. Programová časť	39

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

3.1. Akčné plány	40
PRIORITA 1	40
Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti.....	40
PRIORITA 2	44
Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania.....	44
PRIORITA 3	46
Skvalitnenie životného prostredia.....	46
PRIORITA 4	48
Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít.....	48
4. Realizačná časť	49
4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO CHOŇKOVCE	49
4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPŔŔANIA PRO	51
4.3. Akčný plán.....	53
5. Finančná časť	54
5.1. Finančný plán na celú realizáciu PRO.....	54
5.2. Riziká implementácie a ich prevencia	55
6. Záver	55
7. Prílohy PRO.....	56
7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO	56

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv. Program rozvoja obce Choňkovce s výhľadom do roku 2030 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a je vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce. Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja, ktorý vychádza z PHSR Košického samosprávneho kraja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce Choňkovce sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Choňkovce, ktorý vychádza z predošlého PRO Choňkovce. Tento dokument na základe výsledkov ročného hodnotenia bude sa priebežne aktualizovať a dopĺňať.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnuť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PRO nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Program rozvoja rieši ekonomický, sociálny a kultúrny rozvoj obce Choňkovce, je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické programové dokumenty vypracované na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie.

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním:

1. Miestnej úrovni

- **Územný plán obce,**
- **Program rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce,
- **Viacročný rozpočet.**

2. Národnej úrovni

Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027 schválená uznesením vlády SR č. 253 z 06.04.2022 a následne schválená Európskou komisiou vykonávacím rozhodnutím komisie z 18.07.2022.

Program Slovensko 2021 – 2027 schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28.06.2022..

Stratégia financovania EFRR, ESF+, KF, FST a ENRAF na programové obdobie 2021 – 2027. Stratégia financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na programové obdobie 2021 – 2027, bola schválená uznesením vlády SR č. 267 z 12. apríla 2022.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

Významnými faktormi rozvoja regiónov sú ekonomická výkonnosť a regionálna konkurencieschopnosť. Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom Slovenska, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne výroba kovov, strojársky, ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinársky a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor. Priemyselne najrozvinutejšie je krajské mesto Košice, ktoré je administratívnym, priemyselným, obchodným, ekonomickým, vzdelávacím, inovačným i kultúrno-historickým centrom celého regiónu. K najväčším konkurenčným výhodám Košického kraja patrí významný inovačný a výskumný potenciál regiónu a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor, diverzifikovaná hospodárska základňa podporená početnosťou malých a stredných podnikov, perspektívne zásoby obnoviteľných zdrojov energie, vytvorený integrovaný dopravný systém pre región východného Slovenska, ako aj významné kultúrne a prírodné bohatstvo pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu sociálneho rozvoja meraného prostredníctvom indexu sociálneho pokroku, ktorý hovorí o naplnení základných ľudských potrieb, blahobytu a príležitostí, je dôležitý postupný rast spokojnosti a kvality života obyvateľstva a vyrovnanie regionálnych disparít.

Víziou Košického samosprávneho kraja je do roku 2030 chce byť sociálnejší, zelenší, dostupnejší, inteligentnejší a pracovne atraktívnejší kraj

Za účelom naplnenia stanovenej vízie bola definovaná štruktúra cieľov skladajúca sa z hlavného cieľa a strategických cieľov, ktoré majú prispieť k jeho naplneniu. Hlavný cieľ je zameraný na samotného prijímateľa benefitu v podobe obyvateľa kraja. Košický samosprávny kraj má za to, že hlavnou myšlienkou zriadenia regionálnej a miestnej samosprávy je práve zlepšenie identifikácie potrieb a problémov na lokálnej úrovni a zabezpečenie ich efektívnejšieho riešenia z pozície samosprávy. Z tohto dôvodu bol hlavný cieľ stanovený nasledovne:

Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov Košického kraja

Hlavný cieľ plánuje Košický samosprávny kraj spolu s partnermi dosiahnuť prostredníctvom 7+1 špecifických cieľov, ktoré odrážajú kompetencie vyššieho územného celku, ako aj kompetencie obcí a miest s cieľom rešpektovať princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. 7+1 špecifických cieľov plne zohľadňuje výsledky analýz súčasného stavu územia, analýzu potrieb kľúčových aktérov, ako aj spoločné východiská európskych a národných politík, zároveň poukazujú na komplexný rozvoj územia a definujú nevyhnutné predpoklady a intervencie pre naplnenie stanovených špecifických cieľov v Košickom kraji¹.

Finančné zabezpečenie v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 134/2020Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach:

Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje z Programu Slovensko v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

---

¹ PHSR Košického samosprávneho kraja

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Zdroje a dokumenty v súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce Choňkovce. Ide o nasledovné strategické dokumenty:

Ako podporné materiály pri vypracovaní Programu rozvoja obce Choňkovce boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania. Obec Choňkovce má následne možnosť čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov.

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie z Operačného programu Slovensko.

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Operačný program Slovensko sa člení na 5 cieľov politiky súdržnosti :

Cieľ 1 Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 1	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa
Podpora	vedy, výskumu a inovácií
	digitalizácie,
	posilnenie malých a stredných podnikov
	rozvoj zručností
	digitálnej pripojiteľnosti
Investície do vedy, výskumu a inovácií prinesú lepšie a kvalitnejšie pracovné miesta a tým aj dôstojnejší život ľudí v regiónoch.	

Cieľ 2 Zelenšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 2	Zelenšia, nízko uhlíková Európa
Podpora	energetickú efektívnosť,
	znižovanie emisií skleníkových plynov,
	energiu z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie reflektujúc aj globálnu situáciu a potrebu znižovania závislosti slovenskej ekonomiky
	investície na adaptáciu na zmenu klímy
	prístupu k vode
	posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ako aj udržateľnú mestskú mobilitu

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Cieľ 3 Prepojenejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 3	Prepojenejšia Európa
Podpora	rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej transeurópskej dopravnej siete
	Rozvoj vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility
Významná časť nových eurofondov je určená na riešenie problémov, ktoré boli v minulosti zanedbávané – budovanie a opravy ciest I. triedy (241 mil. eur), ciest II. a III. triedy (169 mil. eur) a rekonštrukcie miestnych komunikácií (62 mil. eur).	

Cieľ 4 Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 4	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa
Podpora	prístupný trh práce,
	kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, získanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce
	aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva, vrátane marginalizovaných rómskych komunít, rodinné poradne
	podporu sociálnych inovácií a potravinovú a materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby.

Cieľ 5 Európa bližšie k občanom

Európsky cieľ politiky 5	Európa bližšie k občanom
Podpora	hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaným prístupom, a to aj prostredníctvom podpory kultúry a prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu, verejných športovísk a bezpečnosti v regiónoch Slovenska.

Špecifickým cieľom v novom programovom období je **Fond spravodlivej transformácie**, ktorý pomôže riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky regiónom, ktorých sa týka prechod na uhlíkovú neutralitu. **Z balíka 441 mil. eur** môžu čerpať región horná Nitra, Košický a Banskobystrický kraj. **Celková výška zdrojov z fondov EÚ pre Program Slovensko je 12,594 mld.**

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY SR
EKOFOND SPP
WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS NADÁCIA PONTIS

ANALYTICKÁ ČASŤ PRO

Analytická časť PRO obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Choňkovce na roky 2024 – 2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka č. 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
PHSR Košického samosprávneho kraja	2016-2022	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Program Slovensko 2021 . 2027	do 2027	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka

Tabuľka č. 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.chonkovce-obec.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk/SODB/ www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.chonkovce-obec.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Centrum vedecko-technických informácií	www.chonkovce-obec.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec	www.chonkovce-obec.sk
Sociálna sféra	Obec Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.chonkovce-obec.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1. Základná charakteristika obce

1.1 História obce

Choňkovce ležia v podvihorlatskej pahorkatine v nadmorskej výške okolo 218 m. n.m. Prvá správa o Choňkovciach sa zachovala z roku 1409, pričom vznikla v súvislosti s vyšetrovaním bitky medzi tamojšími poddanými. O bitke úradne v dedine vypovedali dvaja muži. Jeden z nich bol kenez, teda dedičný richtár podľa valašského práva. Z tejto správy je zrejmé, že dedina jestvovala už pred rokom 1409 a že v nej žilo valašské obyvateľstvo s rodinou miestneho keneza. V písomnostiach z 15. a 16. storočia sa vyskytuje vo viacerých pravopisných obmenách maďarizovaného názvu Honykocz, ktorý používali šľachtici a úrady. Poddaní používali pôvodný názov Choňkovci - Choňkovce. Ten je nepochybne odvodený od osobného mena Choňko, mena prvého dedičného richtára vo vznikajúcej dedine. Vzhľadom k uvedenému treba predpokladať, že Choňkovce založili usadlíci v druhej polovici 14. storočia podľa valašského práva. Pravda, pri vzniku dediny sa zúčastnili aj roľníci. Oni boli totiž zdanení v roku 1427. Napokon šoltýstvo a nie kenezstvo jestvovalo v dedine ešte v druhej polovici 16. storočia. V 16. storočí v dedine žili roľníci, nie valasi. Choňkovské sedliacke domácnosti boli v roku 1427 zdanené od 15 port, takže v dedine bolo najmenej toľko obývaných poddanských domov. V roku 1549 tam hospodáril 10 sedliackych domácnosti na celých a jedna na polovičnej usadlosti. Sedem domácností bolo želiarskych. Pravda, žila tam aj rodina šoltýsa. V rokoch 1567 a 1588 sedliakov zdanili od 7

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

a 7,5 porty, pričom v roku 1567 užívali 4 domácnosti celé a 6 domácností polovičné usadlosti; v roku 1588 na celých hospodárili dve, na polovičných 9 a na štvrtinových 4 sedliacke domácnosti. Napokon 7 domácností bolo želiarskych a jedna slobodnícka. V roku 1599 stálo v sídlisku 30 obývaných poddanských domov a dom šoltýsa. Na prelome 16. a 17. storočia boli Choňkovce stredne veľkou až veľkou dedinou s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom. Počas 17. a začiatkom 18. storočia sa polovica poddaných odsťahovala, prípadne vymrela. V roku 1715 v dedine hospodáril 16 a v roku 1720, 20 sedliackych domácností. V dedine postavili kostol. Možno v 15.-16. storočí, prípadne v prvej polovici 18. storočia. V polovici 18. storočia tam pôsobili gréckokatolícki farári, koncom 18. storočia údajne pravoslávni farári. Obyvatel'ov dediny však považovali za Slovákov. Podľa urbára z roku 1549 bol šoltýs povinný každoročne zaplatiť zemepánovi dva zlaté, odovzdať zajaca a 25 koláčových bochníkov; sedliacka domácnosť jeden zlatý, ročného brava v hodnote 16 denárov, olej, sliepku, okrúhly koláč či chlieb a voz dreva. Také, resp. podobné povinnosti mali obyvatelia Choňkoviec k zemepánom v 15. a 16. storočí. Na blízkom severnom horskom chrbte, na mieste dodnes zvanom Hradzisko (kóta 443) stál v 14.-15. storočí hrádok, z ktorého sa doteraz zachovali zbytky múrov. Archeológovia usudzujú, že hrad dali postaviť v druhej polovici 14. storočia. Vzhľadom na vlastnícku príslušnosť územia a dediny je isté, že si tento hrádok dali postaviť a bývali v ňom vlastníci tibavského panstva, šľachtici z Tibavy. Hoci v písomných správach tento hrádok nemožno s určitosťou rozlíšiť od hrádku nad Podhorod'om, lebo zemepáni oba pomenúvali maďarizovaným názvom dediny a panstva Tibava, predsa je pravdepodobné, že doklady z rokoch 1409, 1418 a 1419 o tibavskom hrade sa vzťahujú na hrádok pri Choňkovciach.

1.2 Prírodné pomery

Obec sa rozprestiera na južných svahoch podhoria Vihorlatské vrchy v údolí Sobraneckého potoka, ktorá preteká intravilánom obce. Nadmorská výška obce je okolo 218 m. n.m.. Obec Choňkovce susedí s katastrálnymi hranicami obci: v severnej a severozápadnej časti s obcou Choňkovce, v severnej časti s obcou Podhorod', vo východnej časti s obcou Choňkovce a Koňuš, v južnej časti s obcou Tibava a Horňa a vo juhozápadnej časti s obcou Baškovce.

1.3 Technické pomery

Obec má vybudovanú následnú infraštruktúru:

Tabuľka č. 3: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina	áno
verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
operátor mobilný	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.4 Doprava

Dopravne a pracovne väzby sú prevažne na mesto Sobrance, ktoré sú vzdialene cca 10 km a na mesto Michalovce, ktoré sú vzdialene 35 km. Obec je napojená na dopravný systém cestou II/566 Sobrance - Podhorod' s napojením na nadradený dopravný systém - cestu I/50 Košice – Michalovce. Do stredu obce vedie cesta III/5661 Choňkovce - Koňuš.

1.5 Životné prostredie

Stupeň ekologickej stability územia sa hodnotí podľa miery kvality vegetácie a jej zastúpenia v katastrálnom území na základe metodických pokynov. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narúšania ekologických väzieb v katastrálnom území. Koeficient ekologickej stability v kvantitatívnom vyjadrení znamená:

- menej ako 3.0 - podpriemerná úroveň
- od 3.0 – 4.0 - priemerná úroveň
- nad 4.0 - vysoký stupeň ekologickej stability územia

O úrovni stupňa ekologickej stability katastrálneho územia svedčia údaje v nasledovnej tabuľke č. 4:

Rok	OP (ha)	Vinice (ha)	Záhrady (ha)	OS (ha)	TTP (ha)	Suma PP (ha)	LP (ha)	Vodná plocha (ha)	Zast. plocha (ha)	Ost. plocha (ha)	Celkom (ha)	ES
2003	225,75	32,13	29,01	0,00	329,55	616,53	1065,70	18,93	46,74	84,31	1832,2	3,60
2011	259,60	32,17	29,39	0,00	295,44	616,60	1062,26	18,94	28,38	105,69	1831,87	3,80

PHaSR Mikroregiónu Borolo a podklady z obce

OP- Orná pôda

OS- Ovocné sady

TTP- Trvalé trávne porasty

PP- Poľnohospodárska pôda

LP- Lesná pôda

ES- Koeficient ekologickej stability

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Choňkovce. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 3,80 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologické väzby nie sú silne narušené.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. Katastrálne územie obce Remetské Hámre dosahuje 4,67. Vysoká nad Uhom – 1,64 a Veľké Kapušany – 1,85. Vysoký stupeň ekologickej stability obce Choňkovce je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologický významné segmenty.

Vysoký stupeň ekologickej stability územia je jednou z podmienok pre využitie potenciálu pre realizáciu ekologicky vhodných foriem cestovného ruchu.

1.6 Obyvateľstvo

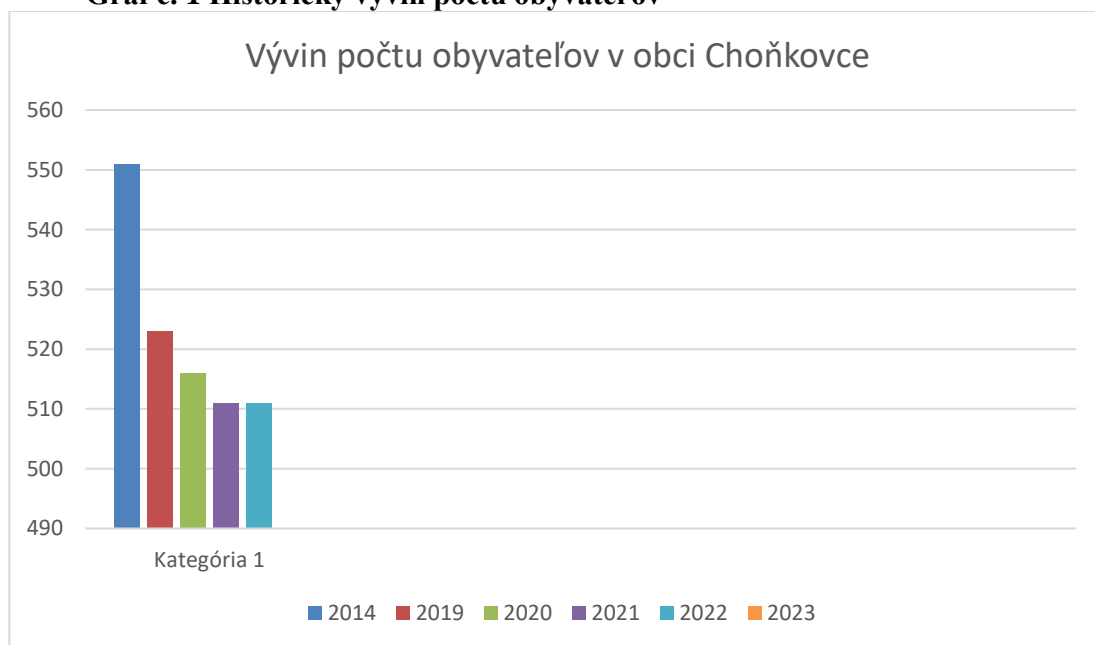
V roku 2023 žilo v obci 504 trvale bývajúcich obyvateľov. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 18,32 km², priemerná hustota osídlenia 28,93 obyvateľov na 1 km². K najvýraznejšiemu poklesu obyvateľov bolo v období rokov 2019 a 2020. Tento klesajúci trend je postupne znižovaný.

Tabuľka č. 5 Obyvateľstvo

Rok / počet obyvateľov					
2014	2019	2020	2021	2022	2023
551	523	516	511	511	504

Vlastné zisťovanie z obce

Graf č. 1 Historický vývin počtu obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekovú štruktúru obyvateľstva charakterizuje zastúpenie hlavných ekonomických aktívnych skupín v roku 2022:

- predproduktívny vek 0 - 14 rokov 67
- produktívny vek 15 - 62 rokov u žien 170
15 - 62 rokov u mužov 165
- posproduktívny vek 62 a viac - ženy 61
62 a viac - muži 42

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti poproduktívnym, môžeme očakávať demografický problém prestarnutia obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva.

Vzdelanie a zamestnanosť

Tabuľka č. 6 Štruktúra obyvateľstva podľa ukončeného vzdelania v roku 2023

Ukončené školské vzdelanie	Počet obyvateľov
Základné	20
Učňovské (bez maturity)	35
Stredné odborné (bez maturity)	12
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	58
Úplné stredné odborné(s maturitou)	177
Úplné stredné všeobecné	13
Vyššie	10
Vysokoškolské	60
Ostatní bez udania školského vzdelania	41
Ostatní bez školského vzdelania	
Deti do 16 rokov	78
Spolu	504

Vlastné zisťovanie z obce

Vývoj nezamestnanosti

Priemerný ročný počet evidovaných nezamestnaných v obci v roku 2011 bolo 45 ľudí, v roku 2014 bolo 43 ľudí, v roku 2020 bolo 39 ľudí, v roku 2021 bolo 42 ľudí v roku 2022 bolo 40 ľudí a v roku 2023 bolo 35 ľudí.

Tabuľka č. 7 Miera nezamestnaných

Miera nezamestnaných							
Rok	2011	2014	2019	2020	2021	2022	2023
Obyvateľstvo	45	43	35	39	42	40	35

Vlastné zisťovanie z obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou, a v poľnohospodárstve.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec má k dispozícii čiastočné informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí.

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Uvedené údaje odzrkadľujú stagnáciu počtu nezamestnaných a na druhej strane dochádza k odlivu obyvateľstva za prácou z nášho územia. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mala podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

1.7 Bývanie

Domový a bytový fond

V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku, dvor a záhradu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945.

Počet domov postavených v roku

2019 – 2

2020 – 1

2021 – 0

2022 – 0

2023 – 1

Tabuľka č. 8 Rodinné domy a byty

Rok	Rodinné domy			Byty			
	Domy spolu	Trvale obývané domy	Neobývané domy	Byty spolu	Trvalo obývané byty v rodinných domoch	Neobývané byty	Neobývané byty vyčlenené na rekreáciu
2023	248	195	55	8	0	0	0

Vlastné zisťovanie z obce

Tabuľka č. 9 Výstavba rodinných domov

Obec	
Obdobie výstavby	Rodinné domy
2019 - 2023	4

Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Tabuľka č. 10 Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Počet subjektov vedených v ŽR	11
Živnostníci nezapísaní v OR	9
Spoločnosti s ručením obmedzením	5
Neziskové organizácie	0

Zdroj: Obchodný register SR, Zoznam registrovaných spolkov a združení

1.8 Školstvo a vzdelanie

Materská škola - 1. triedy / cca 20 deti, počet pedagogických pracovníkov 2, nepedagogických pracovníkov 1. Škola ma vlastnú kuchyňu s jedálňou. Plocha areálu MŠ 900 m², zastavaná plocha budovy MŠ je 117 m². Objekt je postavený cca 70 -80 rokoch 20 stor. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy.

V strede obce sa nachádzala základná škola so zlúčenými triedami pre 1.-3. a 2.- 4. ročník, ktorá bola zrušená k 31.08.2024 . Obec plánuje budovu v budúcnosti zrekonštruovať na Materskú školu . Podlažná plocha objektu je 450 m², plocha pozemku je 4500 m². Má samostatnú telocvičňu a jedáleň s kuchyňou. Budova je vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave. Žiaci navštevujú základnú školu v Sobranciach.

1.9 Sociálna sféra

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu.

Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Choňkovce v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku. Je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby pre potreby obyvateľov obce sa zatiaľ neposkytujú v obci, ale sú zabezpečené v dostupných zariadeniach. V blízkosti obce sa nachádzajú sociálne zariadenia Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby Sobrance, Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) Anna-Mária, v Horni, Zariadenie opatrovateľskej služby n.o. ReSocia v Remetských Hámroch. Domov na polceste ReSocia n.o. Petrovce. Zariadenie pre Seniorov v Koromli. Dom sociálnych služieb Michalovce. Zariadenie pre seniorov Michalovce a Harmónia – zariadenie sociálnych služieb Strážske.

Veková štruktúra obyvateľstva nám zatiaľ neukazuje demografický problém, ale v blízkej budúcnosti bude počítať s prestarnutím obyvateľstva a tým súvisiaci sociálny problém. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
  - a. poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.
  - b. nepriaznivého zdravotného stavu, jedným z riešení je denný stacionár novostavba alebo rekonštrukcia starého domu,
  - c. dovŕšenia dôchodkového veku,
  - d. zariadenie opatrovateľskej služby - terénnej sociálnej služby
  - e. jedáleň pre dôchodcov
  - f. rozšírenie činnosti klubu dôchodcov a klub pre mládež
2. rekonštrukcia centra obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny – parková zeleň, lavičky....
3. dobrovoľné rekonštrukčné práce podporou dotácií a grantov na verejných priestranstvách pred obydliami spoločensky neprispôsobivých obyvateľov v rámci komunit osôb odkázaných na pomoc, aby sa u nich vytvoril pocit zodpovednosti a potreba začlenenia sa do spoločenského života v obci
4. dobudovanie športového areálu – aktivita pre mládež vo voľnom čase.

1.10 Zdravotníctvo

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Pre dostupnosť zdravotníckych zariadení v Sobranciach sa ani v budúcnosti nepočíta so zriadením týchto zariadení.

Tabuľka č. 11: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárneň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia

V obci sa pravidelne každoročne realizujú: MDŽ, stávanie mája, Deň detí, Stretnutie rodákov k prvej písomnej zmienke - každých päť rokov, úcta k starším, Mikuláš, Vianočný koncert a Silvester.

Tabuľka č. 12: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvična	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklorný súbor	nie	Športový klub	nie

Zdroj: Obecný úrad

Kultúrno-spoločenský život v obci je pomerne bohatý. Počas roka sa tu koná viacero rôznych podujatí, organizovaných pre niektoré špecifické skupiny obyvateľstva, ako aj pre širokú verejnosť.

Tabuľka 13: Kultúrno-spoločenské a športové podujatia organizované v obci počas roka

Mesiac	Podujatie
Február	Karneval v MŠ
Marec	MDŽ
Apríl	Stavanie mája
Jún	MDD
Júl	Výstup na „starý Koňuš“,
August	Zájazd do Maďarska na kúpalisko
Október	Úcta k starším
December	Mikuláš, Vianočný koncert

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Choňkovciach má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza Gréckokatolícky kostol Zvestovania presvätej Bohorodičky, jednodňová klasicistická stavba s polkruhovým ukončením presbytéria a predstavanou vežou, z prvej polovice 19. storočia. Obnovou prešiel v roku 1898. Interiér je zaklenutý pruskými klenbami. Fasády chrámu sú členené lizénami a polkruhovo ukončenými oknami. Veža je členená lizénovými rámami, dekorovaná je náročnými skoseniami a ukončená barokovou helmicou s laternou a pravoslávny chrám z roku 1991.

1.12 Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia v obci chýbajú a to aj z toho dôvodu, že nie je rozvinutý cestovný ruch.

1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce nevplyva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. V obci sa nachádza sídlo PD Choňkovce aj s hospodárskym dvorom. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v *obci* a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Stravovacie zariadenia sa v obci nenachádza, najbližšie sú v Sobranciach, motorest Rybníčka vo Vyšnej Rybnici. V obci sa nachádzajú dve pohostinstvá, predajňa potravín, pošta, kvetinárstvo Kvety Helen, pohrebná služba MOMENT, pizzéria Mia bella a masážny salón Lamia.

1.14 Cestovný ruch

Cestovný ruch v obci neexistuje. Je potrebné sa zamerať na propagáciu prírody a krajiny. V neďalekej obci Beňatina sa rozbieha v priestoroch bývalého kameňolomu a to Zipline s dĺžkou 180 m a 35 m ponad vodnú hladinu. V areáli kameňolomu sa nachádza sezónny bufet Kameňolom.

Časy, keď vrcholom našich cestovateľských snov bol autobusový zájazd do Chorvátska, Bulharska alebo dokonca po roku 1989 až do Grécka, sú pomaly preč. Nová doba prináša so sebou nové trendy. Tak, ako sa mení svet - zdokonaľujú sa technológie, ľudia hľadajú lepšie zážitky, mení sa aj cestovný ruch. Aké sú teda nové trendy v cestovaní? Dosiahnuť, zdolať, zvládnuť. Cestujúci začínajú byť „unavení“ z obyčajného navštevovania krajín, pasívneho prezerania pamiatok, máčania sa v mori, či prechádzok po prírode. Najnovšie ich láka dosiahnuť niečo, prekonať samých seba, čosi dokázať – zabehnúť Bostonský maratón, vyliezť na Matterhorn, surfovať v mori, splaviť dravú rieku, prejsť peši niektorú z pútnických trás do španielskeho Santiaga de Compostela..... Work&Travel. Tento populárny spôsob cestovania spojeného s legálnou brigádou vo fastfoode, v marhuľovom sade, či ako plavčík na lodi nie je určený len pre vysokoškolákov. Stále viac ľudí si takzvané digitálne nomádstvo zvolí za životný štýl. Mnoho ľudí (informatici, novinári, blogeri, účtovníci, konzultanti...) totiž dokáže pracovať z takmer ktoréhokoľvek kúta sveta bez toho, aby museli sedieť v kancelárii, postačí im počítač a pripojenie na internet. A tak sa na dlhší či kratší čas usadia v hociktovej krajine, kde je život lacnejší, slnko žiarivejšie a hlavne ľudia milší. A keď ich miesto začne nudiť, zbalia si ruksak a presídlia sa inam, o niekoľko sto kilometrov ďalej. „Neokukané“ destinácie. Mnohé známe a slávne mestá už hlásia problémy s nadmernými množstvami turistov, ktorí ich doslova valcujú. Cestovateľské klasiky ako Barcelona, Amsterdam, Benátky, Rím či Paríž už dokonca podnikli opatrenia a zaviedli reštrikcie voči hufom nevychovaných návštevníkov. Trendom sa preto v ďalších rokoch stane návšteva krajín a miest, ktoré sa doteraz neobjavovali na lesklých stránkach bedekrov. Menej populárne destinácie lákajú šarmom nepoznaného a v neposlednom rade sú aj lacnejšie. Hotely zamerané na komunitu. Veľa mladých ľudí dnes v ubytovacích zariadeniach nehľadajú dokonalé súkromie, ale, naopak, sociálne kontakty. Mnohé hotely naskočili na túto vlnu a zriaďujú vo svojich priestoroch veľké „obývačky“, kde sa hostia z celého sveta môžu stretnúť a zoznámiť. Čo dodať na záver? Tu sa ešte chcem rozpísať o starom, zaužívanom spôsobe trávenia dovolenky - tých niekoľkých dní zaslúženého odpočinku. Jednoducho, koľko ľudí, toľko chutí. Pre niektorých z nás sa toto obdobie spája s leňošením, ničnerobením, pre iných zase je to čas aktívneho oddychu a nevedia sa dočkať, kedy sa budú venovať vylepšovaniu svojho domu a jeho okolia, záhradky. Nieкто sa vyberie do hôr, iní si nevedia leto predstaviť bez mora, ale sú aj takí, ktorí sa cítia najlepšie vo víre veľkomesta. Sú však aj takí, ktorí radi spoznávajú ďaleké krajiny, ich obyvateľov, ich kultúru. Máme teda rôzne nároky a predstavy o ideálnej dovolenke. Jedno však máme to isté – snívame o takej dovolenke, ktorú si neskôr každý v rámci svojich možností aj naplánuje a zrealizuje. A keby sme nemali financie na dlhodobější dovolenkový pobyt, nemusíme smútiť, veď aj vydarený víkendový piknik má svoje čaro. pešiu turistku, cykloturistiku,

1.15 Rozpočet a finančné hospodárenie obce

Hospodárenie obce sa riadi zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadením Vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení, zákonom NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ako aj ďalšími internými predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami obce Choňkovce. Predložený návrh záverečného účtu roku 2023 - v súlade s § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení obsahuje požadované náležitosti:

- údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- bilanciu aktív a pasív (stav majetku, pohľadávok a záväzkov),
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- hodnotenie plnenia programu obce

Po vykonaní ročnej účtovnej uzávierky k 31.12.2023 vykazuje obec Choňkovce majetok v objeme 491 645,51 €. Neobežný majetok bol vo výške 400 167,13 €. Obežný majetok bol vo výške 91 126,25 €, z toho zásoby vo výške 121,37 € a účty v čiastke 88 394,49 €. Porovnaním majetku so stavom k 31.12.2022, vo výške 523 220,76 € je jeho pokles o 31 575,25 €.

Tabuľka č. 14 Rekapitulácia rozpočtu obce

Prehľad hospodárenia obce v období od 2018 – 2023 (v celých €)						
Ukazovateľ / Roky	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bežné príjmy	262 103	284 441	311 078	312 072	305 323	320 089
Kapit. príjmy	25 922	67 048	37 910	5 293	31 537	9 481
Príjmy spolu	288 025	351 489	348 988	317 365	336 860	329 570
Bežné výdavky	240 458	272 679	292 468	293 713	276 370	302 541
Kapit. výdavky	16 913	53 348	35 616	4260	37 709	11 362
Výdavky spolu	257 370	326 027	328 084	297 973	314 079	313 904
Zisk/strata	30 655	25 462	20 904	19 392	22 781	15 666

Vlastné zisťovanie z obce

1.16 Samospráva

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientskeho prístupu ktoré by riešilo vzťah zamestnancov úradu, ako aj poslancov OZ ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Choňkovce. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

členov. Obec má zriadené obecné komisie: pre ochranu verejného poriadku, Komisia na ochranu verejného záujmu, finančná rozpočtová, inventarizačná, komisia stavebná, územného plánovania a životného prostredia, komisia pre kultúru, školstvo a šport. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy. Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠS

Sídlo matričného úradu	Sobrance
Sídlo pracoviska daňového úradu – kontaktné miesto	Michalovce
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sobrance
Sídlo Okresného súdu	Michalovce
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Michalovce
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Michalovce
Sídlo pracoviska úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Sobrance
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo Okresného úradu	Michalovce, Sobrance

1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia

Obec Choňkovce je súčasťou Vyššieho územného celku Košice. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce.

Počas svojho doterajšieho pôsobenia sa regionálna samospráva orientovala vo väčšine prípadov výlučne na plnenie kompetencií, ktoré jej boli stanovené zákonom. Plnenie ostatných kompetencií, stanovených zákonom iným orgánom verejnej správy, regionálna samospráva prirodzene očakávala od príslušných orgánov. Tento prístup sa za dvadsaťjeden rokov existencie Košického samosprávneho kraja ukazuje ako málo efektívny. Je to prístup zameraný na procesy, kde dodržanie procesu (kompetencií) limituje dosiahnutie výsledku, riešenie aktuálneho problému obyvateľa (napr. v oblasti nezamestnanosti, sociálnej degradácie a z nich vyplývajúcej chudoby). Ak jeden článok v reťazi si nedostatočne plní svoje kompetencie, tak celá reťaz neplní dostatočne stanovené funkcie. Alebo inými slovami, reťaz môže byť len taká silná ako jej najslabší článok. Preto stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer nás nútia zmeniť tento málo efektívny model doterajšieho prístupu.

1.18 Analýza silných a slabých stránok územia,

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Choňkovce nevyhnutnosť.

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

1.19 SWOT- Infraštruktúra a životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • aktívna spolupráca obce pri dobudovaní infraštruktúry na mikroregionálnej úrovni • záujem predstaviteľov obce o zabezpečenie sociálnej starostlivosti pre obyvateľov • dobrá dopravná dostupnosť územia • pokrytie telekomunikačným a internetovým signálom • úplná elektrifikácia riešeného územia • rast podielu vyseparovaného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúca dopravná dostupnosť a kvalita cestných sietí • vysoký podiel neobývaných domov v obci • nedostatočné protipovodňové opatrenia • absencia priameho železničného spojenia • absencia zdravotníckeho zariadenia v obci • existencia starých environmentálnych záťaží v podobe divokých skládok • nezáujem občanov o životné prostredie • rast produkcie komunálneho odpadu • zlá/nízka kvalita vôd – povrchových aj podzemných • absencia ZŠ
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • východné Slovensko – prioritná oblasť dobudovania technickej infraštruktúry • možnosti čerpania EÚ fondov na dobudovanie infraštruktúry • Schengenský priestor – zvýšenie bezpečnosti v obciach • prechod na ekologické formy vykurovania • prílev nových investícií siete • Možnosť čerpania prostriedkov z Programu Slovensko • Materiálové a energetické využívanie odpadov – separovaný zber, recyklácia 	<ul style="list-style-type: none"> • oblasť ohrozovaná povodňami • rast záťaže cestných komunikácií zvyšovaním osobnej a nákladnej automobilovej dopravy, predovšetkým v dôsledku tranzitu • administratívne bariéry pri čerpaní prostriedkov z Programu Slovensko • zotrvanie pre vykurovaní tuhými palivami • Veľký počet plánovaných investičných akcií • Vysoká finančná náročnosť investícií • Veľký rozpor medzi finančnými zdrojmi a strategickými zámermi

Program rozvoja obce Choňkovce
 Programovacie obdobie 2024 – 2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Pri pomalej výstavbe základnej infraštruktúry v obci je riziko odchodu mladých ľudí z obce • nedostatok investícií na dobudovanie dopravnej infraštruktúry • Vysoká miera nezamestnanosti- riziko odsťahovania obyvateľstva za prácou
--	---

1.20 SWOT- podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná dopravná poloha, smer Michalovce – Užhorod • relatívne nízke mzdové náklady • pomerne vysoký podiel ľudí v produktívnom veku Tradície v poľnohospodárstve, prírodné podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • Prítomnosť ľudových tradícií v živote obyvateľov • Lacná pracovná sila • Absencia zdroja znečisťujúceho životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia väčších zamestnávateľov v obci • nepriaznivá sektorová skladba, kde rozhodujúci podiel má primárny sektor, najmä poľnohospodárstvo • nízka vzdelanostná úroveň voľných pracovných síl • zaostávajúce služby pre cestovný ruch • absencia priameho železničného spojenia • Neexistujúca priemyselná výroba • Transformácia poľnohospodárstva • Nevybudované služby • Malý počet podnikateľov , stagnácia rozvoja malého a stredného podnikania • Nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva • Nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných • Odchod mladých ľudí, vyšší počet obyvateľov v poproduktívnom vek
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • plánovaná dostavba diaľničného ťahu D1 až po hranice s Ukrajinou • blízkosť ukrajinskej hranice – partnerstvá • podpora malých a stredných podnikov zriadenie inkubátora, rozvoj kooperačných výrob • rozvoj služieb súvisiacich s dopravou, tranzit, logistika 	<ul style="list-style-type: none"> • legislatívne zmeny obmedzujúce hospodársku súťaž • neatraktívne územie pre zahraničných investorov • nedostatočná podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu • nedostatočná motivácia obyvateľov v oblasti podnikania • Pomalý rozvoj infraštruktúry

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Pokles počtu stálych obyvateľov, strata identity obcí • Nedostatočná jazyková vybavenosť (svetové jazyky) • Zhoršenie sociálnej situácie obyvateľov obce • Absencia tradícií poskytovania služieb v cestovnom ruchu
--	--

1.21 SWOT- kultúra, šport, služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudované nákupné služby • Vybudovaný kultúrny dom 	<ul style="list-style-type: none"> • Absencia stravovacích služieb • Absencia Klubu mladých • Neexistujúce združenie pre ženy • Neexistujú služby, okrem nákupných • Absencia turistických tras a cyklotrás
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Oživenie života obce v dôsledku rozvoja cestovného ruchu • Predpoklad na postupné využívanie opustených domov a rekonštrukcie na víkendové chalupy • Možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov z Programu Slovensko 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká miera nezamestnanosti, problém dlhodobej nezamestnanosti, nedostatok financií • Nízka životná úroveň obyvateľstva • Riziko stagnácie dlhodobo nezamestnaných • Hroziaca nízka úroveň poskytovania služieb v dôsledku absencie tradícií • Nevybudovaná infraštruktúra

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- racionálne hospodárenie samosprávy
- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov (množstvo pripravených projektových dokumentácií)
- neustále zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z Programu Slovensko na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- využitie celkom dobrej geografickej polohy obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti
- rozvoj poľnohospodárskej výroby
- aktivita obce na poli zapájania sa do regionálnych kooperačných štruktúr

Hlavné disparity rozvoja:

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k najväčším ekonomickým centráam a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd v regióne Zemplína – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo využívaný potenciál cestovného ruchu – v obci sú len v minimálnej miere vybudované zariadenia cestovného ruchu
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave. Ohrozenia obce Inovce vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže vedenie obce ovplyvniť.

1.22 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO

Platnosť predchádzajúceho PRO Choňkovce 2016 – 2022.

Zámer 1. **Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti**

3.1.1 Cieľ 1.1. Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupovej cesty do obce z obce Baškovce

Opatrenie	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupovej cesty do obce z obce Baškovce
Zodpovedný	starosta obce
Spolupracujúci	realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	85 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Realizovať v novom plánovacom období

3.1.2 Cieľ 1.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Opatrenie	Rekonštrukcia verejného osvetlenia výmena osvetľovacích zdrojov za energeticky úspornejšie
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Predpokladaná výška investície v €	75 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet,
Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Výrazná úspora elektrickej energie

3.1.3 Cieľ 1.3. Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Opatrenie	Zrealizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	8 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, MF SR
Stav	Čiastočne zrealizované
Zhodnotenie	Pokračovať v novom plánovacom období

Program rozvoja obce Choňkovce
 Programovacie obdobie 2024 – 2030

3.1.4 Cieľ 1.4. Pokračovanie vo výstavbe chodníkov s odvodnením

Opatrenie	Výstavba chodníkov s odvodnením
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	75 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet,
Stav	Nerealizované v plánovacom období
Zhodnotenie	Zahrnúť v novom plánovacom období

3.1.5 Cieľ 1.5 Rekonštrukcia ZŠ a MŠ i energetické zhodnotenie budov

Opatrenie	Rekonštrukcia ZŠ a MŠ – energetické zhodnotenie budov
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	150 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Nerealizované v plánovacom období
Zhodnotenie	Realizovať v nasledujúcom plánovacom období

3.1.6 Cieľ 1.6. Výstavba kanalizácie

Opatrenie	Výstavba kanalizácie
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	1 000 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Zapracovať do nového plánovacieho obdobia

3.1.7 Cieľ 1.7. Realizácia malej vodnej elektrárne

Opatrenie	Realizácia malej vodnej elektrárne
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	200 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Dotácia Environmentálny fond

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Nerelevantné v budúcom plánovacom období

3.1.8 Cieľ 1.8. Rekonštrukcia autobusových zastávok

Opatrenie	Rekonštrukcia autobusových zastávok
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma,
Predpokladaná výška investícií v €	14 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Dotácia MF SR
Stav	Čiastočne zrealizované
Zhodnotenie	Pokračovať v novom plánovacom období

Zámer 2

Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania

3.2.1 Cieľ 2.1. Tradícia kultúrnych podujatí

Opatrenie	Vytvorenie tradície usporiadania kultúrnych stretnutí každých 5 rokov
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, zdroje KSK
Stav	Zrealizované v roku 2019
Zhodnotenie	Pokračovať v udržiavaní tradícií aj v novom plánovacom období

3.2.2 Cieľ 2.2. Internetizácia obce

Opatrenie	Internetizácia obce,
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ
Predpokladaná výška investície v €	21 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Sprístupnenie internetizácie v obci

Zámer 3
Skvalitnenie životného prostredia

3.3.1 Ciel' 3.1. Likvidácia divokých skládok

Opatrenie	Odstránenie – likvidácia divokých skládok odpadu
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	30 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Úrad vlády SR
Stav	Nezrealizované
Zhodnotenie	Zrealizovať v novom plánovacom období

3.3.2 Ciel' 3.2. Zveľaďovanie verejného priestranstva

Opatrenie	Zveľaďovanie verejného priestranstva
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ, občania v rámci aktivačných služieb
Predpokladaná výška investície v €	100 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Úrad vlády SR
Stav	Čiastočne zrealizované
Zhodnotenie	Pokračovať v budúcom plánovacom období

3.2.3 Ciel' 3.3. Triedenie komunálneho odpadu

Opatrenie	Triedenie komunálneho odpadu
Zodpovední	Starosta obce
Spolupracujúci	Poslanci OZ, občania v rámci aktivačných služieb
Predpokladaná výška investície v €	30 500
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Environmentálny fond
Stav	Čiastočne zrealizované
Zhodnotenie	Pokračovať v novom plánovacom období

Zámer 4
Rozšírenie ponuky voľno časových aktivít a cestovný ruch

3.4.1 Cieľ 4.1. Relaxačný oddychový park

Opatrenie	Vybudovanie viacúčelového ihriska
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach 2016 - 2017
Predpokladaná výška investície v €	60 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Úrad vlády SR
Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.4.2 Cieľ 4.2. Realizácia detského ihriska

Opatrenie	Realizácia detského ihriska
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma 2017
Predpokladaná výška investície v €	8 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia MF SR
Stav	Zrealizované
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.4.3 Cieľ 4.3. Úprava okolia amfiteátra

Opatrenie	Úprava okolia amfiteátra
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma
Predpokladaná výška investície v €	40 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nezrealizované
Zhodnotenie	Zrealizovať v budúcom období

3.4.4 Cieľ 4.4. Vybudovanie Cyklotrás

Opatrenie	Vybudovanie Cyklotrás
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizačná firma 2020
Predpokladaná výška investície v €	4 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nezrealizované
Zhodnotenie	Nerelevantné pre nasledujúce plánovacie obdobie

1.23. Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja obce predstavuje tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou. Choňkovce sú teda od tohto ramena značne vzdialené. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Choňkovce predstavujú mestá Sobrance (4. skupina) Michalovce (2a. skupina), Trebišov (2b. skupina), Sečovce (4. skupina), Vranov nad Topľou (2b. skupina), Strážske (5. skupina) a. Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Choňkovce teda na tejto najvýznamnejšej osi neležia a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Choňkovce). Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností Program rozvoja obce Choňkovce na roky 2024 -2030 www.dokumentypreobce.sk Strana | 39 z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich. Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Sobrance by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Sobraniec smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti. Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitikovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. V takomto periférnom regióne leží aj obec Choňkovce.

1.24. STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Tabuľka č. 15: STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Členstvo obce v organizáciách

Obec Choňkovce je členom viacerých združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy obecných samospráv na celoslovenskej úrovni;
- Regionálne Združenie mesta a obcí „Sobranského regiónu“ (ZMO-SR) – záujmové združenie právnických osôb (obcí a miest), založené za účelom poradenstva a kvalitnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev v danom regióne;
- „Regionálne vzdelávacie centrum Michalovce“ – záujmové združenie právnických osôb, združujúce obce a mestá, poskytujúce svojim členom rôzne vzdelávacie aktivity, školenia a prednášky spojené s výkonom samosprávy;
- „Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom“ (MAS ZpV) – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, fyzických osôb a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;

- Zájmové združenie spoločenstva obcí mikroregiónu „Borolo.“ – zájmové združenie obcí Borolo, založené za účelom riešenia spoločných problémov týchto obcí;
- Občianske združenie „Diaľnica na Zemplín“ – občianske združenie, založené za účelom podpory budovania rýchlostnej komunikácie do regiónu Zemplína.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje víziu a stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

2.1 Vízia územia,

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC. Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä Agendou 2030. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať. Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- Vzdelanie pre dôstojný život,
- Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- Právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- Dobré zdravie. Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska. Strategická časť Programu rozvoja obce Choňkovce na roky 2024 - 2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerat'. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorit na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná strategická vízia obce Choňkovce:

Obec Choňkovce bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zvel'ad'ovania.

V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do tejto oblasti. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť. Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, v neposlednom rade aj ochrana životného prostredia. V súlade s poslaním obce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Zámer „Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti“ je nevyhnutné z hľadiska životných štandardov, ako aj udržania požadovanej štruktúry a počtu obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Zámer „Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania“ zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy.

Zámer „Skvalitnenie životného prostredia“ je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Zámer „Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít“ budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu rozvoja obce Choňkovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.1. Akčné plány

PRIORITA 1
Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti

Aktivita: 1.1.1 Projektová dokumentácia na rekonštrukciu miestnych komunikácií

Špecifický cieľ	Projektová dokumentácia na rekonštrukciu miestnych komunikácií
Doba realizácie	2028
Garant	starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Finančné náklady v eur	8 000
Zdroje financovania	vlastné
Cieľ	Pripraviť dokumentáciu na podanie žiadosti o dotáciu
Cieľová skupina	Obyvatelia obce a užívatelia komunikácií
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka opravených komunikácií
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.2 Kompletná rekonštrukcia miestnych komunikácií

Špecifický cieľ	Kobercová úprava miestnych komunikácií v starej časti obce
Doba realizácie	2028
Garant	starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Finančné náklady v eur	200 000
Zdroje financovania	Zdroje KSK
Cieľ	Bezpečná premávka
Cieľová skupina	Obyvatelia obce a užívatelia komunikácií
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka opravených komunikácií
Pripravenosť	V pláne

Program rozvoja obce Choňkovce
 Programovacie obdobie 2024 – 2030

Aktivita: 1.1.3 Výstavba chodníkov v starej časti obce

Špecifický cieľ	Zabezpečiť projektovú dokumentáciu na výstavbu chodníkov a zrealizovať výstavbu v starej časti obce
Doba realizácie	2028
Garant	starosta obce
Spolupracujúci partneri	projektčná organizácia, realizačná firma, občania v rámci aktivačných prác
Finančné náklady v eur	80 000
Zdroje financovania	MF SR
Cieľ	Bezpečnosť chodcov
Cieľová skupina	Obyvatelia obce a užívatelia komunikácií
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka opravených komunikácií
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.4 Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ na MŠ

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ na MŠ
Doba realizácie	2025
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projektčná organizácia, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	400 000
Zdroje financovania	Program Slovensko
Cieľ	Skvalitnenie
Cieľová skupina	Deti navštevujúce MŠ
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet žiakov MŠ
Pripravenosť	Vypracovaná projektová dokumentácia

Aktivita: 1.1.5 Výmena okien a dverí v Dome smútku a zakúpenie chladiarenského zariadenia pre nebohých

Špecifický cieľ	Výmena okien a dverí v Dome smútku a zakúpenie chladiarenského zariadenia pre nebohých
Doba realizácie	2025
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	25 000
Zdroje financovania	Úrad vlády SR, MAS, o.z., Zemplín pod Vihorlatom
Cieľ	Rekonštrukcia domu smútku a jeho zariadenia
Cieľová skupina	Dôstojný priestor na rozlúčku z nebohým
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet dverí okien a zariadení
Pripravenosť	Pripravená projektová dokumentácia

Aktivita: 1.1.6 Výmena okien a dverí v Kultúrnom dome a zakúpenie klimatizácie

Špecifický cieľ	Výmena okien a dverí v Kultúrnom dome a zakúpenie klimatizácie
Doba realizácie	2026
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	15 000
Zdroje financovania	Ministerstvo financií SR, obecný rozpočet
Cieľ	Modernizácia kultúrneho domu
Cieľová skupina	Občania obce a užívatelia priestorov KD
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Úspora energie a vyšší štandard poskytovania služieb
Pripravenosť	Spracovaná projektová dokumentácia

Aktivita: 1.1.7 Zateplenie a výmena strechy na kultúrnom dome

Špecifický cieľ	Zateplenie a výmena strechy na kultúrnom dome
Doba realizácie	2026
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	200 000
Zdroje financovania	Ministerstvo financií SR, obecný rozpočet, Environmentálny fond
Cieľ	Energetické zhodnotenie
Cieľová skupina	Občania obce a užívatelia priestorov KD

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Úspora energie
Pripravenosť	Plánované

Aktivita: 1.1.8 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupovej cesty do obce z obce Baškovce

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a prístupovej cesty do obce z obce Baškovce
Doba realizácie	2028
Garant	starosta obce
Spolupracujúci partneri	realizujúca firma
Finančné náklady v eur	85 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Cieľ	Bezpečná premávka
Cieľová skupina	Občania obce a široké okolie užívateľov
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka opravenej komunikácie
Pripravenosť	Plánované

Aktivita: 1.1.9 Kameraný systém

Špecifický cieľ	Kameraný systém v obci
Doba realizácie	2027
Garant	starosta obce
Spolupracujúci partneri	Poslanci OZ a realizujúca firma
Finančné náklady v eur	20 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, MF SR
Cieľ	Prevenencia kriminality
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Pokles kriminality v obci
Pripravenosť	Plánované

PRIORITA 2

Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania

2.1.1 Aktivita: Detské ihrisko pri ZŠ

Špecifický cieľ	Revitalizácia detského ihriska a okolia v obci Choňkovce
Doba realizácie	2026
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Starosta obce, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	15 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Ministerstvo financií SR
Cieľ	Skrášlenie a úprava priestorov
Cieľová skupina	Deti a mládež
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Veľkosť plochy
Pripravenosť	Vypracovaná zjednodušená projektová dokumentácia

2.1.2 Aktivita: Okolie obecného úradu

Špecifický cieľ	Revitalizácia okolia obecného úradu, obec Choňkovce
Doba realizácie	2025
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Realizátor stavby, projekčná organizácia
Finančné náklady v eur	8 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program obnovy dediny
Cieľ	Skrášlenie a úprava priestorov
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Veľkosť plochy
Pripravenosť	Spracované podklady

2.1.3 Aktivita : Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Špecifický cieľ	Zrealizovať rekonštrukciu obecného rozhlasu
Doba realizácie	2029
Garant	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci partneri	Realizujúca firma
Finančné náklady v eur	15 000

Program rozvoja obce Choňkovce
 Programovacie obdobie 2024 – 2030

Zdroje financovania	obecný rozpočet, MF SR
Cieľ	Dostupnosť informácií pre všetkých
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet zariadení
Pripravenosť	Plánované

2.1.4 Aktivita : Tradícia kultúrnych podujatí

Špecifický cieľ	620. výročie obce od prvej písomnej zmienky obce a každoročné podujatia obce
Doba realizácie	2029
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Poslanci OZ
Finančné náklady v eur	40 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, zdroje KSK
Cieľ	Dôstojný priebeh oslavy výročia obce
Cieľová skupina	Občania obce a rodáci
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet podporených akcií
Pripravenosť	Plánované

PRIORITA 3
Skvalitnenie životného prostredia

Aktivita: 3.1.1 Divoké skládky v obci

Špecifický cieľ	Odstránenie nelegálnych skládok TKO v katastri obce
Doba realizácie	2027
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	poslanci OZ, občania v rámci aktivačných prác
Finančné náklady v eur	5 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, financie VUC KSK, Environmentálny fond MŽP SR
Cieľ	Čistejšia obec
Cieľová skupina	obec
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet skládok
Pripravenosť	Plánované

Aktivita: 3.1.2 Splašková kanalizácia

Špecifický cieľ	Zrealizovať projekt splaškovej kanalizácie
Doba realizácie	2030
Garant	Starosta obce, VVS, a.s. Košice
Spolupracujúci partneri	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Finančné náklady v eur	50 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, zdroje VVS, a.s. Košice
Cieľ	Ochrana ŽP
Cieľová skupina	Obec a obyvatelia obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Projektová dokumentácia
Pripravenosť	Plánované

Aktivita: 3.1.3 Výstavba kanalizácie

Špecifický cieľ	Výstavba kanalizácie
Doba realizácie	2030
Garant	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci partneri	Projekčná firma, realizujúca firma,

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Finančné náklady v eur	1 300 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Environmentálny fond. Plán obnovy
Cieľ	Ochrana ŽP
Cieľová skupina	Obec a obyvatelia obce a užívatelia nehnuteľností v obci
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka kanalizácie a počet prípojok
Pripravenosť	Plánované

Aktivita 3.1.4 Rozvoj odpadového a obehového hospodárstva

Špecifický cieľ	C4 Nákup bagra s príslušenstvom
Doba realizácie	2025
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Poslanci OZ
Finančné náklady v eur	15 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Cieľ	Zhodnotenie odpadu
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet zariadení
Pripravenosť	Spracovaná dokumentácia

Aktivita 3.1.5 Rozvoj odpadového a obehového hospodárstva

Špecifický cieľ	C1 Nákup traktora a príslušenstva k traktoru
Doba realizácie	2025
Garant	Starosta obce
Spolupracujúci partneri	Poslanci OZ
Finančné náklady v eur	150 000
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Environmentálny fond
Cieľ	
Cieľová skupina	Zhodnotenie odpadu
Vstupná hodnota	Občania obce
Výstupná hodnota	0
Pripravenosť	Počet zariadení
	Spracovaná dokumentácia

PRIORITA 4

Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít

Aktivita: 4.1.1 Posilňovňa pod holým nebom

Špecifický cieľ	OUTDOOR FITNESS
Doba realizácie	2026
Garant	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci partneri	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Finančné náklady v eur	6 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, VUC KSK, MF SR
Cieľ	Dostupnosť pre širokú verejnosť
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet prvkov
Pripravenosť	Plánované

Aktivita : 4.1.2 Rekonštrukcia amfiteátra

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia amfiteátra za KD
Doba realizácie	2027
Garant	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci partneri	Realizačná firma
Finančné náklady v eur	10 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Ministerstvo financií SR
Cieľ	Rekonštrukcia amfiteátra
Cieľová skupina	Občania obce a účinkujúci
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Zrekonštruovaný amfiteáter
Pripravenosť	Plánované

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO CHOŇKOVCE

Vypracovaním a schválením tohto programu rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami. V systéme riadenia a implementácie PRO je Riadiacim orgánom na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu Monitorovacieho výboru. Orgánom auditu je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu Platobného orgánu vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu Sprostredkovateľského orgánu. PRO ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016). Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod. Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickkej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PRO a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program rozvoja obce, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PRO obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PRO Choňkovce. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PRO. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PRO a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PRO a vstupujúce do partnerstiev na mimo sektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Zájumové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou, v súlade s opatreniami a aktivitami PRO Choňkovce, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio - ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PRO Choňkovce na roky 2024 – 2030.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce.

Implementácia PRO sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PRO by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce. Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PRO je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Choňkovce. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Choňkovce budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Choňkovce. Realizácia vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov, a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre euro fondy. V obci je zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s PRO bezpredmetné.

4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPLŇANIA PRO

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PRO patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2023 – 2030 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2022 - 2030. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov. Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PRO je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PRO. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov). **Monitoring** Významným predpokladom pre úspešné naplňanie cieľov PRO Choňkovce je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PRO Choňkovce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Choňkovce vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PRO, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PRO a podklady pre rozhodovanie Obecného zastupiteľstva obce Choňkovce (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PRO). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PRO v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PRO Choňkovce). Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PRO ako celku bude zabezpečovať OcÚ Choňkovce. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PRO a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Choňkovce a Obecného zastupiteľstva obce Choňkovce. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PRO, resp. jeho rôznych aspektov.

Ciele PRO sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PRO obce Choňkovce. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PRO. Rámcové merateľné ukazovatele PRO sú uvedené na konci programovej časti PRO obce Choňkovce na roky 2024 - 2030. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov. Hodnotenie v súlade so systémom riadenia, definovaným v PRO, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PRO a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PRO a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2023 – 2030) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PRO, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba). Pri hodnotení treba brať v úvahu skutočnosť, že návrhy do PRO podávali rôzne cieľové skupiny obyvateľstva, inštitúcie a jednotlivci. Nie všetky úlohy sú reálne z pohľadu samosprávy, nie všetky úlohy sú prioritné z pohľadu obecného zastupiteľstva a nie všetky úlohy je možné zrealizovať z vlastných prostriedkov obce, s prihliadnutím na nenárokovateľnosť dotácií a nie celkom transparentný spôsob ich získavania. Niektoré úlohy môžu vychádzať z momentálnej nálady v obci či jednotlivých záujmov, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. PRO nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať. Priebežné hodnotenie procesu priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ Obecnému zastupiteľstvu obce Choňkovce najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PRO, a priebežné správy o implementovaní PRO predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Choňkovce. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecného zastupiteľstva obce Choňkovce pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov. Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PRO, a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PRO Choňkovce . Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PRO (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2030. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Choňkovce, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

4.3. Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

Tabuľka č. 16 Harmonogram realizácie

Strategický zámer	Cieľ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	1.1.1							
	1.1.2							
	1.1.3							
	1.1.4							
	1.1.5							
	1.1.6							
	1.1.7							
	1.1.8							
	1.1.9							
2.	2.1.1							
	2.1.2							
	2.1.3							

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

	2.1.4							
3.	3.1.1							
	3.1.2							
	3.1.3							
	3.1.4							
	3.1.5							
4.	4.1.1							
	4.1.2							

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť zahŕňa celú realizáciu PRO, harmonogram a rizika implementácie.

5.1.Finančný plán na celú realizáciu PRO.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu Programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal Program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Tabuľka č. 17 Harmonogram realizácie s výškou finančných nárokov

Strategický zámer	Cieľ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	1.1.1					8 000		
	1.1.2					200 000		
	1.1.3					80 000		
	1.1.4		400 000					
	1.1.5		25 000					
	1.1.6			15 000				
	1.1.7			200 000				
	1.1.8					85 000		
	1.1.9					20 000		
2.	2.1.1			15 000				
	2.1.2		8 000					

Program rozvoja obce Choňkovce
Programovacie obdobie 2024 – 2030

	2.1.3						15 000	
	2.1.4		5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	
3.	3.1.1				5 000			
	3.1.2							50 000
	3.1.3							1 300 000
	3.1.4		15 000					
	3.1.5		150 000					
4.	4.1.1			6 000				
	4.1.2				10 000			

5.2. Riziká implementácie a ich prevencia

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

6. ZÁVER

PRO Choňkovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby. Predmetný PRO Choňkovce bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Choňkovce dňa: 04.10.2024 uznesením OZ č. 23/2024 a zverejnený na web stránke obce 7.10.2024.

pečiatka obce

Radoslav Hvozd'ak
starosta obce

7. PRÍLOHY PRO

7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska.
Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 2008, Vol. 44, No. 2
Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 Korec, P. (2005): Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s. MDVRR (2015): Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s. PHSR Košického samosprávneho kraja 2023-2027
Register účtovných závierok
Súvaha obce Choňkovce k 31.12.2023
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Bratislava: január 2020.
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Územný plán obce Choňkovce
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
Výkaz ziskov a strát obce Choňkovce k 31.12.2023
Weisová, D., Bernátová, M. (2012): Strategické plánovanie samosprávy. Žilina: Municipalia, 2012.
Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
www.cp.atlas.sk	www.registeruz.sk
www.pamiatky.sk	www7.statistics.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.ives. vs.sk/heraldreg
https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo	www.chonkovce-obec.sk
statdat.statistics.sk	www.zrsr.sk
www.beiss.sk	
www.cdb.sk	